

יש עינויים בישראל!?

בהחלט. אנחנו בוועד הציבורי נגד עינויים בישראל נתקלים מדי שנה בתלונות על עינויים ויחס אכזרי מצדם של נחקרי שב"כ, אסירים בשב"ס ונפגעי אלימות צבא ומשטרה.

בג"ץ העינויים*, פסק דין מכונן שניתן ב-1999, הביא לצמצום דרמטי במספר המעונים על ידי השב"כ עם זאת, פסק דין זה הותיר פרצות וייצר מנגנון המאפשר את המשך השימוש בשיטות עינויים בחקירות.

הנה כמה משיטות העינויים הנהוגות כיום בישראל:**

31% מהקורבנות אלימות פיזית

מ.ג., נעצר ב-2018: "החוקר כיסה את עיני בפלנלית ותוך כדי שאני יושב אמר לי 'תעמוד' ואז זרק אותי בעוצמה חזרה על הכיסא, צעק והרביץ. אחזו בי משני הצדדים, חוקר מכל צד, דחפו אותי לקיר"

27% מהקורבנות הטרדות והשפלות מיניות

א.ק., נעצר ב-2018: "בכל פעם שהתקפלתי בגלל הכאבים, החוקר שעמד מולי צבט לי בפטמות בחוזקה, עד שנאלצתי לעמוד שוב"

66% מהקורבנות מניעת שינה

הע, נעצרה ב-2017: "לא יכולתי לישון גם בתא כי העירו אותי כל 15 דקות...לא יכולתי להבדיל בין יום ללילה... עד היום אני צועקת מתוך שינה"

61% מהקורבנות איומים

מ.ה, נעצר ב-2016: "הם אמרו שיהרגו את אשתי וילדיי. אמרו שיבטלו לאמי ולאחותי אישורים לקבלת טיפולים רפואיים"

40% מהקורבנות קשירות מכאיבות וממושכות ("תנוחות לחץ")

ד.כ, נעצרה ב-2018: "הושבתי על כיסא מפלסטיק מקובע לרצפה אזוקה בידיים לאחורי הכיסא. החקירה הגיעה לפעמים ל-19 שעות ביממה. כתוצאה מהשיבה הממושכת התעלפתי פעמיים ולא יכולתי ליישר את גבי"

זה חוקי?

בפירוש לא.

עינויים ויחס אכזרי אסורים באיסור מוחלט, ללא איזונים וללא חריגים, גם בחוק הבינלאומי וגם על פי המשפט הישראלי. למרות זאת, ובניגוד להתחייבויותיה החוזרות של המדינה, הכנסת טרם עיגנה את האיסור בחוק.

*בג"ץ 5100/94 הוועד הציבורי נגד עינויים בישראל נ' ממשלת ישראל ואח'.
**מתוך 102 תלונות על עינויים בחקירות שב"כ שהוגשו על ידי "הוועד הציבורי נגד עינויים בישראל" בחמש השנים האחרונות.

למה לא עוצרים את העינויים וההתעללות?

שגרה אלימה

המערכת הביטחונית התרגלה לשימוש באלימות פיזית ונפשית כשיטת עבודה. בתי המשפט התרגלו לגבות את אמצעים האלימים.

אפס העמדות לדין

כ-1,200 תלונות על אלימות בחקירות שב"כ הוגשו מאז 2001 - מתוכן הוגשו עד היום 0 כתבי אישום. זוהי עוד עדות לחסינות המערכתית המוחלטת שזוכים לה חוקרי שב"כ.

אלימות משטרתית

6% בלבד מהתלונות על אלימות שוטרים שנבדקות על ידי מח"ש מגיעות לכדי כתב אישום פלילי, 7% מסתיימות בדין משמעתי בלבד. כל שאר התלונות נסגרות בלא כלום.*

סחבת

טיפול בתלונה על עינויים והתעללות מצדם של חוקרי שב"כ נמשך 39 חודשים בממוצע.**

ללא תיעוד

חקירות ביטחוניות בישראל אינן מוקלטות או מצולמות. התוצאה: בדיקת תלונה נשענת רק על מילתו של הנחקר לעומת מילתו של החוקר.

*על פי תשובת משרד המשפטים מ-11.10.2018, לבקשת חופש מידע שהוגשה על ידי הוועד הציבורי נגד עינויים בישראל.
**על פי נתוני הוועד הציבורי נגד עינויים בישראל מ-5 השנים האחרונות.

למה זה רע?

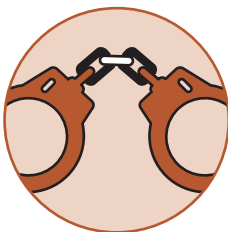
- **חברה חולה.** עינויים הם נייר לקמוס למצבה המוסרי של החברה. עינויים כעניין שבשגרה הם סממן של פגיעה שיטתית בזכויות אדם גם בזירות אחרות.

- **פוסט טראומה.** עינויים הם מהחוויות האנושיות הטראומטיות ביותר והשפעתם על המעונה היא ארוכת טווח. 60%-87% מהקורבנות, למשל, סובלים מכאבי שריר-שלד כרוניים. שיטות עינוי רבות אינן משאירות צלקות גופניות, אך "גודל הצלקת אינו מעיד על היקף הטראומה"*** והצלקת הנפשית היא פעמים רבות עמוקה מזו הפיזית.

- **הענשת הפים מפשע.** מוכח כי עינויים מובילים להודאות שווא ולכן גם להרשעות שווא. מסיבה זו, לדוגמה, נפסלו בשנה שעברה חלק מהודאותיהם של החשודים במעורבות ברצח בני משפחת דוואבשה בכפר דומא. פלסטינים, לעומת זאת, הנשפטים לרוב בבתי משפט צבאיים. לצערנו, מערכת המשפט הצבאית אינה עומדת בסטנדרטים משפטיים מקובלים.

***Reyes, Hernán. (2007). The worst scars are in the mind: Psychological torture. International Review of the Red Cross 89.

אז מה אתם מציעים?

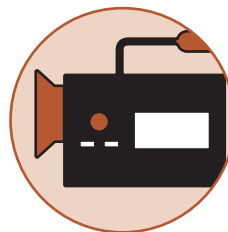
להעניש בחומרה את המורשעים בשימוש בעינויים ובהתעללות

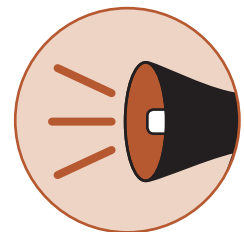
לברר טענות על עינויים בבתי משפט

לחוקק חוק נגד עינויים

לתעד את חקירות השב"כ

לזעוק מעל כל במה: עינויים ויחס אכזרי אסורים באיסור מוחלט